

מבחן מסכם – רמה גבוהה – מחווון

כישורי חיים • כיתה ג' • סך הכול 100 נקודות • קראו את הסיפור פעמיים לפני שתענו.

טבלת ניקוד		
חלק	ניקוד מרבי	ניקוד שהתקבל
חלק א': הבנת הנקרא	40	
חלק ב': מושגים ודרכי התמודדות	35	
חלק ג': ערכים, חשיבה והבעה בכתב	25	
סה"כ	100	

חלק א': הבנת הנקרא (40 נק')

1 איתור מידע ופרשנות: בחרו את התשובה הנכונה. (9 נק')

א. מי החליט מי נכנס לקבוצה?

- המורה • **יהונתן** ○ אורי

ב. למה היה לאורי קשה להחליט מה לעשות?

- כי לא הכיר את תמר • **כי נהנה להיות בקבוצה, ובכל זאת אכפת היה לו מתמר**

- כי אבא אסר עליו לכתוב

ג. מה פירוש "עומדת מחוץ לחלון סגור"?

- תמר עמדה בחוץ בגשם • **תמר הרגישה שהיא לא שייכת ורואה אחרים נהנים בלעדיה**

- תמר רצתה לפתוח חלון

2 למה, לדעתכם, אבא לא אמר לאורי מה לעשות, אלא שאל שאלה? מה הייתה התוצאה? (8 נק')

תשובה אפשרית: כדי שאורי יחשוב בעצמו ויבין את נקודת המבט של תמר ("לעמוד בנעליים שלה"); כך ההחלטה הייתה שלו, והוא מצא אומץ לפעול.

3 השוו בין התגובה של הילדים ששלחו אימוגי צוחק לבין התגובה של אורי. במה הן שונות, ומה ההשפעה של כל אחת? (8 נק')

תשובה אפשרית: האימוגי הצוחק הצטרף לפגיעה והגדיל אותה, גם בלי לכתוב מילה; אורי עצר את הפגיעה במילים מכבדות, ובעקבותיו הצטרפו ילדים נוספים והקבוצה השתנתה.

4 השלימו את המשפטים לפי הסיפור. (6 נק')

- א. כשתמר לא צורפה, היא אמרה לעצמה שלא **אכפת** לה.
ב. אורי זכר שתמר עזרה לו ללמוד **קריאה** בכיתה א'.
ג. אחרי שיחה עם **היועצת** הסכים יהונתן לשנות את הקבוצה.

5 איזו תכונה הראה אורי בסיפור? כתבו תכונה אחת והביאו שתי ראיות מהסיפור. (5 נק')

תשובה אפשרית: אומץ או אחריות או אכפתיות. ראיות: סיפר לאבא; כתב בקבוצה שזה לא בסדר למרות שנהנה להיות «כוכב»; זכר את העזרה של תמר ושקל את רגשותיה.

6 הסבירו את שם הסיפור: למה, לדעתכם, השם «הכוכבים» מתאים או לא מתאים לקבוצה - בהתחלה ובסוף? (4 נק')

תשובה אפשרית: בהתחלה הקבוצה גרמה לחלק מהילדים להרגיש «כוכבים» על חשבון מי שנשאר בחוץ, ולכן השם לא הוגן; בסוף, כשהקבוצה של כל הכיתה, כל ילד יכול להרגיש שייך - והשם מתאים יותר.

חלק ב': מושגים ודרכי התמודדות (35 נק')

1 התאימו בין המצב לבין הכלי המתאים ביותר מ«ארגז הכלים». (10 נק')

טור ב

טור א

3 חצי הכוס המלאה

1. כועסים מאוד ורוצים לצעוק

1 נשימה עמוקה

2. חבר פגע ורוצים לומר לו

2 מסר אני

3. החוג התבטל ומרגישים מבואסים

4 עוצרים-חושבים-בוחרים

4. ילד גדול מציע לצאת מבית הספר בלי רשות

5 מספרים למבוגר

5. מישוהו מבקש לשמור סוד שמפחיד

2 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכון. (8 נק')

- א. מי ששולח אימוגי צוחק להודעה פוגעת - משתתף בפגיעה. **נכון**
ב. עצמאות פירושה לא לבקש עזרה אף פעם. **לא נכון** - ילד עצמאי יודע גם מתי לבקש עזרה.
ג. גודל המרחב האישי שונה מאדם לאדם. **נכון**
ד. אכזבה היא סימן שלא כדאי לקוות לכולם. **לא נכון** - אכזבה עוברת, ותקווה נותנת כוח לנסות שוב.

3 מיינו: התנהגות שבונה שייכות בכיתה, או התנהגות שמרחיקה? (8 נק')

מרחיקה	בונה שייכות
בחירה מי «ראוי» להיכנס, לחישות וצחוק מאחורי הגב	קבוצת הודעות שכל הכיתה בה, הזמנה למשחק, לשאול ילד חדש מה הוא אוהב, לא להעביר שמועות

4 השלימו את הטבלה. (9 נק')

מצב	רגש אפשרי	דרך התמודדות
לא הוזמנתי למסיבה של חבר	עצב, אכזבה	לספר להורה, לשאול את החבר בעדינות, לתכנן משחק עם חבר אחר
אני צריך לקרוא בקול מול כל בית הספר	פחד, התרגשות	להתאמן בבית, לנשום לפני שעולים לבמה
סיימתי פרויקט קשה בזמן	גאווה	לשמוח ולשתף, ולחשוב מה עזר לי לתכנן

חלק ג': ערכים, חשיבה והבעה בכתב (25 נק')

- 1** נועם מוזמן לשחק עם חברים במשחק מחשב חדש, אבל ההורים עוד לא אישרו את המשחק, וכל החברים אומרים: «אל תהיה תינוק». מה כדאי לנועם לעשות? כתבו את עמדתכם ונמקו בשני נימוקים. (10 נק')

תשובה אפשרית: עמדה ברורה: לא להתקין בלי אישור, לשאול את ההורים או להציע לשחק במשחק אחר. שני נימוקים, למשל: המשחק אולי לא מתאים לגיל; שמירה על אמון עם ההורים; לחץ חברתי הוא לא סיבה; חבר אמיתי מכבד «לא».

- 2** כתבו מחדש את ההודעה כ"מסר אני" שאפשר לשלוח בקבוצת הכיתה: «אתם רעים! אף אחד לא מחכה לי אף פעם בסוף היום!» (6 נק')

תשובה אפשרית: «אני מרגיש עצוב ובודד כשכולם הולכים בסוף היום בלי לחכות לי. אני מבקש שנחכה זה לזה בשער» - רגש, מצב ובקשה, בלי כינויים ובלי הכללות.

- 3** כתבו פסקה קצרה: מה הייתם רוצים לשפר בעצמכם בשנה הבאה כדי שיהיה נעים יותר בכיתה שלכם? פרטו שני צעדים. (9 נק')

תשובה אפשרית: תשובה אישית עם מטרה ברורה ושני צעדים מעשיים (למשל: להזמין ילדים שלבד, להשתמש במסר אני, לעצור לפני ששולחים הודעה), ומשפט שמסביר איך זה ישפיע על הכיתה.